

Jaarverslag 2024

**vLaamse
OUDERENRaad**

3	Inleiding
	Uitvoering beheersovereenkomst en jaarprogramma
5	Ons beleidswerk in 2024
14	Onze communicatie en sensibiliseringsinitiatieven
18	Onze betrokkenheid bij onderzoek rond ouderen
	Onze ondersteuning van inspraak op regionaal en lokaal niveau
21	Begeleiding regionale en interregionale platformen ouderenbeleidsparticipatie
23	Onze inhoudelijke ondersteuning voor de lokale inspraak van ouderen
	Kwaliteitsbevraging woonzorgcentra
25	Onze kwaliteitsbevraging bij bewoners van woonzorgcentra
	Interne werking
27	De verdere realisatie van ons beleidsplan 2020-2025
28	Onze samenstelling
29	Onze commissies in actie
31	Met dank aan...

De Vlaamse Ouderenraad is het advies- en inspraakorgaan van de ouderen bij de Vlaamse regering.

Inleiding

Beste lezer,

Voor u ligt het jaarverslag van de Vlaamse Ouderenraad voor 2024. We kijken in dit naslagwerk terug op onze werking en wat we opnieuw konden realiseren, samen met het team en onze vele vrijwilligers. Daarom een oprechte dankje-wel aan de honderden ouderen die zich vrijwillig en enthousiast voor onze organisatie inzetten.

2024 was opnieuw een jaar vol uitdagingen en veranderingen binnen onze organisatie. Ook daarbuiten, met de verkiezingen die het beleidslandschap hertekenden op lokaal, Vlaams, federaal en Europees niveau. Veel van ons werk werd daardoor geïnspireerd, en we maakten onze zorgen en aanbevelingen kenbaar via adviezen, maar ook via verschillende communicatiekanalen. We rondden daarnaast de tweejaarlijkse sensibiliseringscampagne af met een heuse beleidsnota met 11 concrete ideeën over de toekomst van de ouderenzorg. Met dank aan duizenden ouderen die hun visie met ons deelden.

Het engagement van ouderen geeft vleugels, ook binnen de Vlaamse Ouderenraad. Daarom was het met erg gemengde gevoelens dat we eind 2024 afscheid namen van onze voorzitter Jul Geeroms. In zijn 15 jaar voorzitterschap kende de Vlaamse Ouderenraad een enorme groei. Bovendien werd de impact van ons werk steeds groter. Maar tegelijk, geen drijvende kracht, zonder vele anderen. Want zoals Jul het ons zelf steevast zei: "E pluribus unum."

Mede met dank aan het doorzettingsvermogen, de expertise en het enthousiasme van het team, kunnen we het elan waarop de Vlaamse Ouderenraad in 2024 werkte, ook vandaag verderzetten.

In het voorliggende jaarverslag nemen we u mee doorheen de hoogtepunten van het afgelopen jaar.

Wij wensen u veel leesgenot toe.

Marijke Dheedene
Directeur

Uitvoering beheersovereenkomst en jaarprogramma

Ons beleidswerk in 2024

Als **inspraak- en adviesorgaan van ouderen** in het Vlaamse ouderenbeleid vormt het beleidswerk de kern van de werking van de Vlaamse Ouderenraad. De Vlaamse Ouderenraad brengt ouderen, deskundigen en ouderenorganisaties samen. We verzamelen hun ideeën, ervaringen, getuigenissen en standpunten en toetsen die aan het beleid dat wordt gevoerd of voorbereid. We bundelen dit alles in adviezen en hoorzittingen voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement. Daarnaast signaleren we precare situaties of knelpunten waarop ouderen botsen.

Onze beleidsadviezen in 2024

Hoorzitting over leegstand van assistentiewoningen

Begin 2024 werden we in het Vlaams Parlement als spreker uitgenodigd in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding voor een hoorzitting over de conceptnota voor nieuwe regelgeving over het voorkomen en terugdringen van de leegstand van assistentiewoningen. Andere sprekers waren de koepels van de woonzorgcentra en het Departement Zorg.

De Vlaamse Ouderenraad pleitte er voor een grondige en regelmatige monitoring van de bezettingscijfers in assistentiewoningen, want op dit moment ontbreekt een volledig overzicht. Daarnaast wezen we op het belang van een geïntegreerd woon- en zorgbeleid. Daarbij is samenwerking met zorg- en welzijnsactoren, maar ook met sociaal-culturele initiatieven nodig.

Bij de omgevingsvergunning moet duidelijke aandacht zijn voor zorgvereisten. Bovendien moet er een betere controle zijn op de werking en dienstverlening van assistentiewoningen, inclusief zinvolle dagbesteding en sociale verbinding met de buurt. De woonomgeving moet toegankelijk en comfortabel zijn voor ouderen met zorgnoden.

De Vlaamse Ouderenraad toonde zich voorstander van het idee om een centraal register met assistentiewoningprijzen publiek toegankelijk te maken, inclusief transparantie over supplementen en wat inbegrepen is in de huurprijs.

Gezien het tekort aan aangepaste sociale woningen steunden we het idee om een deel van assistentiewoningen om te vormen tot sociale assistentiewoningen. Kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning voor bewoners moeten daarbij prioriteit blijven. Verder vroeg de Vlaamse Ouderenraad dat initiatiefnemers of beheerders van assistentiewoningen zich in de eerste vijftien jaar verbinden tot het aanvragen, verkrijgen en

behouden van een erkenning. Wij gaven alvast aan tevreden te zijn dat deze eis is opgenomen in de conceptnota.

Hoorzitting over winst op zorg

In maart 2024 vond in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding een hoorzitting plaats over het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder het verbod op winst op zorg. De Vlaamse Ouderenraad was spreker, net zoals de koepels van woonzorgcentra en andere experts.

Ons uitgangspunt was dat elke oudere persoon recht heeft op betaalbare, kwaliteitsvolle en toegankelijke zorg – ongeacht de beheersvorm – en met de vrije keuze voor waar ze willen worden verzorgd. De overheid moet daarvoor garanties bieden. Voor de Vlaamse Ouderenraad zijn er vier belangrijke criteria: de betaalbaarheid voor bewoners, de kwaliteit van wonen, leven en zorg, zorg is een recht en geen handelswaar en de transparantie van prijzen.

De Vlaamse Ouderenraad schoof vier principes naar voren: een sectorspecifieke boekhouding als minimale randvoorwaarde voor commerciële spelers, inzicht in de dagprijs, een duidelijke definitie van de begrippen winst en zorg, en toezicht daarop.

Er vloeien op verschillende manieren middelen weg uit de zorg. We vroegen om ook die diverse manieren in kaart te brengen.

Ook pleitte de Vlaamse Ouderenraad voor transparantie in de factuur. Welk deel van de maandprijs gaat naar zorgkosten, woonkosten, maaltijdkosten en beheerskosten? De Vlaamse Ouderenraad gaf hierbij aan dat er geen probleem is dat er een beroep wordt gedaan

op diensten en goederen vanuit het commerciële circuit, zolang er aan marktconforme prijzen wordt gewerkt en de bewoners waar krijgen voor hun geld. Marktmechanismen echter laten spelen voor zorg en zorggebonden diensten is niet gepast. Zorg is een recht en geen handelswaar.

Een duidelijke omschrijving van de begrippen winst en zorg is hierbij dus noodzakelijk. Verschillende aspecten dragen bij tot de kwaliteit. Goede zorg gaat niet alleen over handen aan het bed.

De Vlaamse Ouderenraad is ten slotte vragende partij voor een sterker toezicht op de werking van woonzorgcentra. Een afdoende sanctionering is nodig wanneer middelen van de overheid of van de bewoner die voor zorg worden uitgegeven, niet ten goede komen aan de kwaliteit.

Geactualiseerd advies 2024/1 over een sterker kader voor ouderenbeleidsparticipatie

In 2020 bracht de Vlaamse Ouderenraad een advies uit over ouderenbeleidsparticipatie. Daarin vroegen we om de realisatie van het in 2012 vernieuwde decreet rond een lokaal inclusief ouderenbeleid en ouderenbeleidsparticipatie te evalueren, zoals destijds voorzien werd in dat nieuwe decreet. In 2023 werd het rapport over deze evaluatie opgeleverd. Daarin kwam duidelijk naar voren dat lokale besturen blijvend inspanningen moeten doen om ouderen actiever te betrekken bij het lokale (ouderen)beleid.

De Vlaamse Ouderenraad beaamt dat, want stelt vast dat ouderen zelf te weinig betrokken zijn bij beleidsbeslissingen op (boven)lokaal niveau. Dat was dus een belangrijke aanleiding om ons advies uit 2020 grondig te actualiseren. Daarnaast werd de opkomstplicht afgeschaft tijdens de lokale verkiezingen van 2024, wat de representatie van de stem van ouderen ter discussie stelde. Bovendien werd niet voldaan aan enkele van onze eerdere aanbevelingen aan de Vlaamse overheid, zoals het opnemen van kwaliteitscriteria en het betrekken van ouderen bij participatiereglementen.

We vragen een vertegenwoordiging van ouderen in bovenlokale overleg- en samenwerkingsstructuren met een sterke impact op beleidskeuzes die ouderen aanbelangen, zoals de vervoerregioraden. Deze vertegenwoordigers moeten ook kunnen rekenen op een ondersteunend kader, waardoor ze over de nodige informatie, kennis en middelen beschikken om hun rol volwaardig te kunnen opnemen.

De Vlaamse Ouderenraad vraagt daarnaast de decretale verankering van de inrichting en taken van een lokale

ouderenraad, naar analogie met het decreet houdende de ondersteuning en stimulering van het lokaal jeugdbeleid. We roepen op om te monitoren dat het decreet lokaal bestuur correct wordt toegepast en dat elk lokaal bestuur op een participatieve en transparante wijze een participatiereglement opmaakt en herhalen ons pleidooi om kwaliteitscriteria rond doelgroepgerichte inspraak te integreren in het decreet lokaal sociaal beleid en/of het decreet houdende de stimulering van een inclusief ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen.

Advies 2024/2 over een genuanceerde beeldvorming over ouderen

Uit een rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie blijkt dat 1 op 2 personen in woorden, houding of daden ouderen discrimineert op basis van hun leeftijd. Om een genuanceerd beeld te krijgen over ouderen, is een evenwichtige, eerlijke en realistische representatie van die ouderen een noodzakelijke voorwaarde. Onder meer ouderenorganisaties en lokale ouderenraden hamerden hier de laatste jaren al op. Nu heeft ook de Vlaamse Ouderenraad een advies geformuleerd.

In dit advies vraagt de Vlaamse Ouderenraad aan de Vlaamse Regering om het voortouw te nemen om tot een meer evenwichtige en genuanceerde representatie van ouderen te komen en zo het welzijn van vele ouderen te verbeteren. Een grote sensibiliseringscampagne zou de verschillende rollen kunnen belichten die ouderen in onze samenleving opnemen en de nefaste impact van agisme op het welzijn van ouderen aan de kaak stellen. Het is erg belangrijk dat het bewustzijn hierover zowel in het lager, als in het secundair en het hoger onderwijs wordt gestimuleerd. Dat kan onder meer door intergenerationale projecten te stimuleren.

We vragen ook ondersteuning voor initiatieven rond genuanceerde beeldvorming die door ouderen zelf worden gestart en ontwikkeld en een sensibilisering van de bevolking over de mogelijkheid om klacht in te dienen bij het Vlaams Mensenrechteninstituut, wanneer ze worden geconfronteerd met agistische beelden en gedrag.

Om tot een cultuur te komen waarbij ouderen worden gezien als de actieve medeburgers die ze zijn, is het noodzakelijk dat er een omslag gebeurt in het beleid rond levenslang en -breed leren voor 65-plussers, waarbij drempels voor ouderen worden weggewerkt. Er dient ook een onderzoek te gebeuren naar overbodige leeftijdsgrenzen in Vlaamse regelgeving, zodat de regering deze grenzen kan afschaffen.

De Vlaamse Ouderenraad vraagt om in de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT een duidelijke doelstelling te verankeren over een meer representatieve weergave van ouderen op de verschillende kanalen van de openbare omroep en dat hier jaarlijks publiekelijk over wordt gerapporteerd. De Vlaamse Expertendatabank zou ook meer oudere ervaringsdeskundigen en vertegenwoordigers van ouderenverenigingen moeten bevatten. Bovendien moeten zowel de openbare als de commerciële omroepen, maar ook kranten en reclamebureaus, zich via een leeftijdsvriendelijk mediacharter engageren om eenzijdige en stereotiepe beelden of boodschappen over ouderen

te weren, correcte terminologie te gebruiken en werk te maken van een meer representatieve weergave van ouderen.

Tot slot is taal niet neutraal, daarom vragen we een leeftijdspositieve taalgids te ontwikkelen, met praktische voorbeelden van woorden en beelden die niet stroken met de principes van een genuanceerde beeldvorming over ouderen en met goede alternatieven.

De signalen die we gaven in 2024

Sensibiliseringscampagne 'Bepaal je eigen verhaal': over de toekomst van de ouderenzorg

De Vlaamse Ouderenraad lanceerde in maart 2023 de campagne 'Bepaal je eigen verhaal' om de kloof tussen de huidige ouderenzorg en de verwachtingen van ouderen te dichten. Gedurende een jaar kregen ouderen de kans om hun wensen en ideeën over de toekomst van de ouderenzorg te delen, wat resulteerde in meer dan 3.000 reacties.

Deze input bundelden we in een [brochure met 11 kernideeën van ouderen voor de toekomst van de ouderenzorg](#), met thema's variërend van zorg en wonen tot inspraak en participatie. Elk idee wordt aangevuld met reacties van experts uit de zorgsector. De brochure lanceerden we in maart 2024, tijdens de Week van de Zorg.

Met deze brochure roept de Vlaamse Ouderenraad beleidsmakers op om samen met ouderen en relevante partners de visie op de toekomst van de ouderenzorg verder vorm te geven. Ook zelf gaan we verder aan de slag met de thema's die uit deze campagne voortvloeiden.

Seniorenticket NMBS

De NMBS heeft plannen om het seniorenticket af te schaffen en op een andere manier korting aan 65-plussers aan te bieden. Welk systeem gehanteerd zal worden, is nog niet duidelijk en dat zorgt voor veel bezorgdheid. Verschillende ouderenverenigingen en lidorganisaties van de Vlaamse Ouderenraad trokken aan de alarmbel, onder meer via een open brief aan beleidsmakers. Ook waren we in november 2024 aanwezig op een pleinmanifestatie om aandacht te vragen voor de betaalbaarheid van het openbaar vervoer voor ouderen. Bovendien kaartten we via de media meermaals vervoersarmoede bij ouderen aan.

Verplichte digitale aanmelding voor wachtlijst sociale woningen

Sinds 18 maart 2024 is het centraal inschrijvingsregister (CIR) voor sociale woningen actief. Dat is een digitaal platform waarop kandidaat-huurders voor een sociale woning hun bestaande aanvraag online moeten bevestigen. Kandidaat-huurders die op de wachtlijst staan, worden per brief op de hoogte gebracht door de desbetreffende woonmaatschappij. Men dient binnen de 30 dagen online te bevestigen dat zij kandidaat willen blijven voor een sociale

huurwoning. Wie dat niet tijdig doet, wordt onherroepelijk van de wachtlijst geschrapt.

De Vlaamse Ouderenraad kaartte aan dat er altijd een kans bestaat dat iemand deze brief niet zal ontvangen. Bovendien wordt er onvoldoende rekening gehouden met oudere kandidaat-huurders die over weinig of geen digitale vaardigheden beschikken

De Vlaamse Ouderenraad vroeg de betrokken beleidsmakers daarom om de definitieve schrapping na anderhalve maand te heroverwegen alsook om niet uitsluitend via digitale kanalen te werken. We pleitten ervoor om langer dan anderhalve maand, voldoende contactmomenten bij lokale woonmaatschappijen te voorzien.

VN-verdrag voor de rechten van ouderen

Samen met andere middenveld- en mensenrechtenorganisaties ondertekende de Vlaamse Ouderenraad een open brief aan eerste minister De Croo en minister van Buitenlandse Zaken Lahbib, waarin we hen oproepen om een actieve rol te spelen bij de totstandkoming van een apart VN-verdrag voor de rechten van ouderen. Deze oproep sloot aan bij het advies over de mensenrechten van ouderen dat de Vlaamse Ouderenraad in 2023 formuleerde.

Opiniestuk "Vervoersarmoede discrimineert niet op basis van generaties"

In een gezamenlijk opiniestuk in De Morgen pleitten de Vlaamse Ouderenraad en de Vlaamse Jeugdraad voor een mobiliteitsbeleid dat werk maakt van een openbaar vervoer op maat van iedereen. Zowel voor kinderen en jongeren als voor ouderen kan het belang van het openbaar vervoer immers niet worden overschat. Het is een cruciale factor in onze samenleving die bijdraagt aan de inclusie, mobiliteit en kwaliteit van leven van jong en oud. Beide raden vroegen overheden en beleidsmakers daarom zich meer in te zetten om het openbaar vervoer bereikbaar, betrouwbaar, betaalbaar en toegankelijk te maken voor iedereen. Zodat onze samenleving iedereen gelijke kansen biedt om actief te participeren.

© Ruben Boidin

Open brief "Toegankelijkheid publieke gebouwen"

In een open brief op 12 juli 2024 vroegen de Vlaamse Ouderenraad en NOOZO (de Vlaamse adviesraad voor personen met een handicap) aandacht voor de toegankelijkheid van publieke gebouwen. Vele gebouwen zijn momenteel niet integraal toegankelijk. We vroegen de Vlaamse regering om dringend werk te maken van een herziening en de verankering van de toegankelijkheidsregelgeving.

Open brief "De klimaatcrisis neemt geen vakantie"

Samen met de Bond Beter Leefmilieu en zo'n 250 andere partners riep de Vlaamse Ouderenraad in augustus 2024 de Vlaamse en Federale onderhandelaars op om een ambitieus klimaat- en natuurbeleid centraal op te nemen in de regeringsnota. Want de klimaatopwarming is in een stroomversnelling geraakt, met alle rampzalige gevolgen van dien. Ook op ouderen met zorgnoden heeft deze crisis een duidelijke impact: zij zijn bij humanitaire rampen, die zich door de klimaatopwarming steeds vaker voordoen, vaker slachtoffer dan andere generaties.

Open brief van de Ouderenzorgcoalitie: "30 middenveldorganisaties maken zich zorgen om de ouderenzorg"

In mei 2024 richtte de Vlaamse Ouderenraad zich als woordvoerder van de Ouderenzorgcoalitie, in naam van

dertig middenveldorganisaties, in een brief aan alle Vlaamse partijvoorzitters. We uitten onze bezorgdheden over de toekomst van de ouderenzorg en benadrukten de dringende noodzaak om dit thema hoog op de politieke agenda te plaatsen. Voor, tijdens en na de regeringsonderhandelingen.

We wezen op de snelgroeiende groep ouderen en de daarmee gepaarde uitdagingen, zoals verlieservaringen, zorg- en woonnoden. Daarnaast benadrukten we het belang van toereikende en diverse residentiële ouderenzorg, transparante facturatie, gerichte en extra middelen voor betaalbaarheid, versterking van het zorgberoep, een preventief gezondheidsbeleid, een aangepast woonbeleid en een betere ondersteuning voor mantelzorgers. We riepen op tot een gedragen, intersectoraal en beleidsdomeinoverschrijdend plan om deze uitdagingen aan te pakken.

Inspiratiedag 'Actief ouder worden'

Op 16 januari 2024 vond de inspiratiedag 'Actief ouder worden' plaats, georganiseerd in samenwerking met OKRA-SPORT+. Sporten en bewegen spelen een essentiële rol in het actief ouder worden. Tijdens een uitgebreid aantal sessies met externe experts werden goede praktijken en wetenschappelijke kennis gedeeld over hoe je als beleidsmaker of organisator een oudere echt actief ouder kunt laten worden.

Onze impact: 2 verwezenlijkingen in de kijker!

Strikter financieel beleid in woonzorgcentra

Samen met de koepels van de woonzorgcentra, was de Vlaamse Ouderenraad betrokken bij de concretisering van maatregelen om een [strikt financieel beleid in de woonzorgcentra](#) mogelijk te maken. In die onderhandelingen met toenmalig Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Hilde Crevits, focuste de Vlaamse Ouderenraad zich op het dagprijsbeleid, de indexering en de bescherming van bestaande bewoners bij prijsverhogingen. Dit leidde begin 2024 tot een akkoord met verbeteringen voor de huidige bewoners.

De Vlaamse Ouderenraad was tevreden om voor het eerst betrokken te zijn geweest bij dit overleg tussen het kabinet en de zorgkoepels. Dit was een complexe evenwichtsoefening tussen de betaalbaarheid van wonen en leven voor de bewoners enerzijds, en de financiële levensvatbaarheid van woonzorgcentra anderzijds. In dit akkoord konden we effectief enkele verbeteringen stimuleren voor de huidige bewoners van woonzorgcentra.

Advies Energiearmoede bij ouderen zorgt mee voor Mijn Verbouwbegeleiding

In 2022 publiceerde de Vlaamse Ouderenraad een [advies over energiearmoede bij ouderen](#). Ouderen wonen immers vaak in verouderde, slecht geïsoleerde woningen. Bovendien botsen ze op heel wat drempels en onzekerheden die hen kwetsbaar maken voor energiearmoede. Daarom schoven we in dat advies een sterkere begeleiding, ondersteuning en ontzorging op het vlak van wonen en energie naar voren als een van de voornaamste beleidsprioriteiten.

In de beleidsnota Wonen (2024-2029) die eind 2024 werd gepubliceerd, kondigde minister Depraetere aan dat zij via Mijn VerbouwBegeleiding werk zou maken een toegankelijke begeleiding om de woning te renoveren. Burgers die hun woning willen verbouwen of werk willen maken van energetische renovaties zullen gebruik kunnen maken van het aanbod van Energiehuizen, waaronder begeleidingstrajecten met één of meerdere huisbezoeken. Naast informatie en hulp om aanvragen voor premies of leningen in te vullen, neemt de verbouwbegeleider ook de contacten met aannemers tijdens het traject op zich, waardoor ouderen zich daar geen zorgen over moeten maken en dit ook geen drempel meer vormt om over te gaan tot de renovatie van hun woning.

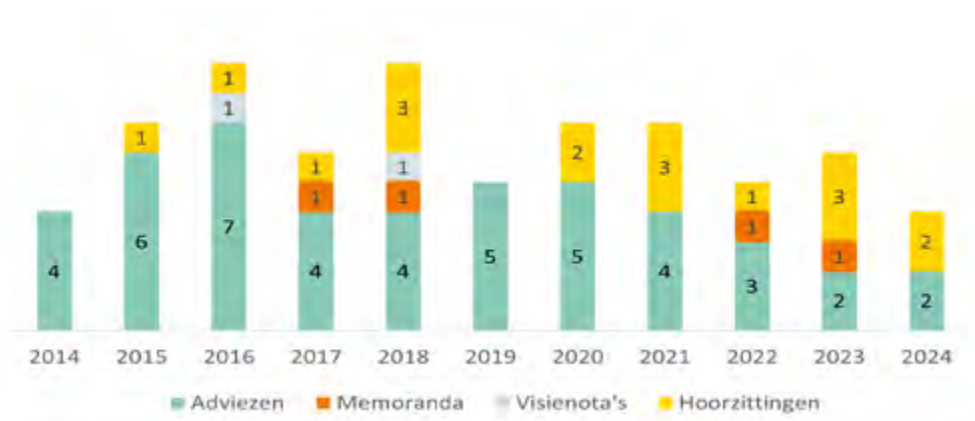
Onze impact op het parlementair debat

Het beleidswerk van de Vlaamse Ouderenraad voedde ook de **debatten in het Vlaams Parlement**. Doorheen 2024 werd er in 10 commissiebesprekingen expliciet naar de adviezen en signalen van de Vlaamse Ouderenraad verwezen. Daarbij ging het onder meer over:

- [De dagprijzen van de woonzorgcentra en het debat winst op zorg](#)
- [Nieuwe regelgeving over de leegstand van assistentiewoningen](#)
- [Het gebruik van antidepressiva in woonzorgcentra](#)
- [De aanpak van ouderenmisbehandeling](#)
- [Nieuwe regelgeving over de toekenning van de aanpassingspremie aan sociale huurders](#)

Terugblik: ons advieswerk in perspectief

Aantal adviezen

Adviezen en hoorzittingen op vraag vs. uit eigen initiatief

Ook hier brachten we signalen en ervaringen van ouderen binnen

Naast de contacten met beleidsmakers binnen de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement deed de Vlaamse Ouderenraad in 2024 ook heel wat structureel **vertegenwoordigerswerk**. In tal van organen, platformen en overlegmomenten droegen we noden, ervaringen, signalen en aandachtspunten rond ouderen uit.

- ◆ **AGE Platform Europe**, de spreekbuis van organisaties van en voor ouderen ten aanzien van de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Verenigde Naties.
- ◆ De **Taskforce Zorg**, een werkgroep (opgericht tijdens de coronacrisis) die de impact van gezondheidsindicatoren op de Vlaamse welzijns- en zorgsector monitort en de richtlijnen ten aanzien van o.a. de ouderenzorgvoorzieningen bepaalt.
- ◆ De **Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin**, waarin we onder andere inbreng deden voor de adviezen rond het verfijnen van de begrippen winst, een Vlaams meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag en zorg en het uitvoeringsbesluit van het kwaliteitsdecreet.
- ◆ De **Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk** van de SARC, die het beleid rond sociaal-cultureel werk adviseert. Deze vertegenwoordiging wordt opgenomen vanuit het overleg ouderenverenigingen binnen de Vlaamse Ouderenraad.
- ◆ Het **Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ)**, met als doel om de kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid in diverse sectoren van de Vlaamse gezondheidszorg en woonzorg transparant te maken en te verbeteren.
- ◆ Het **Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn (VIVEL)**, die zich inzet om de doeltreffendheid van zorg voor mensen met zorgnoden in Vlaanderen te versterken.
- ◆ Het **Inclusienetwerk van de VRT**, een overleg van verschillende belangenverenigingen dat mee nadenkt over de doelstellingen, actieplannen en cijfers van de VRT. De input wordt geïntegreerd in de diversiteitsaanpak van de publieke omroep.
- ◆ **Verschillende organen binnen het Departement Zorg**, waaronder de Adviescommissie Mobiliteitshulpmiddelen en de Bijzondere Technische Commissie Mobiliteitshulpmiddelen.
- ◆ Het **Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk**, waarlangs we de noden van oudere vrijwilligers in het beleid met impact op vrijwilligers inbrengen.
- ◆ De **Taskforce digitale inclusie**, een samenwerkingsverband van lokale besturen, publieke instellingen en middenveldorganisaties, die werken aan het digitaal insluiten van kwetsbare groepen
- ◆ **Monitoringcomité Vlaams Dementieplan**: verdere concretisering en opvolging van de in het Dementieplan geformuleerde acties.
- ◆ **Te Gek!?**, dat streeft naar het bespreekbaar maken van geestelijke gezondheid en psychische kwetsbaarheid in de samenleving. De Vlaamse Ouderenraad is kernpartner bij een campagne rond geestelijke gezondheidszorg, vanuit onze expertise uit onze eigen sensibiliseringscampagne 'Kopzorgen verdienen zorg'.
- ◆ **Trialoog**: stuurgroep project dat inzet op de totstandkoming van een optimale relatie tussen familie, bewoner en woonzorgcentrum.
- ◆ **Traject hervorming palliatieve zorg**: noden van ouderen inbrengen in het traject richting een nieuwe organisatie van de palliatieve zorg in Vlaanderen.
- ◆ **Waarderingsplatform**, waar we deel uitmaken van het consortium voor het ontwikkelen en uitbaten van dit platform, n.a.v. een oproep voor een tijdelijke projecthouder voor de pilootfase.
- ◆ **Vlaams Overlegplatform Toegankelijkheid**, georganiseerd door Inter, worden via dit platform gebruikers, beleidswerkers en professionelen bij elkaar gebracht om te werken aan een beter toegankelijk Vlaanderen. In 2024 vond onder meer een overleg rond toegankelijkheidsindicatoren plaats.
- ◆ **Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen**, over de implementatie van een beter valpreventiebeleid in de woonzorgcentra en thuissituatie.
- ◆ **Ieders stem telt**: een initiatief van een dertigtal sociale organisaties met als doel de stemparticipatie in Vlaanderen te vergroten.

Tegelijk was de Vlaamse Ouderenraad ook ad hoc betrokken bij verschillende initiatieven van andere organisaties.

- ◆ **Amnesty International Vlaanderen:** meegeven van mogelijke insteken voor verder initiatief rond mensenrechten van ouderen.
- ◆ **CultuurConnect:** selectiecommissie voor het livestreamaanbod voor een minder mobiel publiek in ziekenhuizen en woonzorgcentra.
- ◆ **Fonds Houllogne-Hanne Koning Boudewijnstichting:** Kunst en zorg kunnen elkaar helpen en versterken. Dit fonds, beheerd door de Koning Boudewijnstichting, steunt 26 pilotprojecten die kunst en zorg verbinden. De Vlaamse Ouderenraad maakte deel uit van de jury en bewaakt daarbij de actieve betrokkenheid van ouderen.
- ◆ **W13,** een welzijnsvereniging die 14 lokale besturen in Zuid-West-Vlaanderen groepeerd, kregen inspiratie van de Vlaamse Ouderenraad om hun zorgstrategische visie en -plan te concretiseren voor de betrokken gemeenten en de regio.
- ◆ **Vlozo,** koepelorganisatie voor de commerciële woonzorgcentra, integreerde de resultaten van Bepaal je eigen verhaal via een keynote op een event voor de leden, geprogrammeerd samen met een inspiratiesessie door Teun Toebes.
- ◆ **Zorgnet-Icuro** vroeg op een studiedag over de vernieuwde wet op de patiëntenrechten om de visie van de Vlaamse Ouderenraad op het centrale thema van de dag toe te lichten.
- ◆ Op de Happy Ageing Day, georganiseerd door **In4Care en Probis**, in Brugge en Genk werden de resultaten van Bepaal je eigen verhaal toegelicht.
- ◆ **LIAS,** Leuven Institute for Advanced Study, brengt wetenschappelijke inzichten over grote maatschappelijke uitdagingen samen op basis van interdisciplinair overleg tussen internationale toponderzoekers. De Vlaamse Ouderenraad maakte deel uit van het panel bij de voorstelling van de visietekst 'Naar een levensbestendig woonlandschap in Vlaanderen - Over vergrijzing, zorg en wonen'.
- ◆ **UAntwerpen** organiseerde het debat 'De toekomst van de residentiële ouderenzorg in Vlaanderen: commercieel, social profit en publieke zorg?', met verschillende actoren, waaronder de Vlaamse Ouderenraad.
- ◆ **Les Dames Blanches:** De Koning Boudewijnstichting lanceerde deze documentaire, samen met inspiratiegids 'Samen is evident'. De Vlaamse Ouderenraad deelde zijn visie bij de lancering van deze film. Daarnaast was de Vlaamse Ouderenraad partner bij de verdere uitrol om via de documentaire meer maatschappelijke impact te realiseren.
- ◆ **Words Matter:** Een initiatief van Zorgambassadeur Candice de Windt om samen met professionals uit de (zorg)sector na te denken over beeldvorming van de sector.
- ◆ **Kortom vzw:** ondersteunt communicatieprofessionals uit overheid en social profit. Wij werden uitgenodigd in een panel rond de beeldvorming en informatienoden van ouderen.

Onze communicatie- en sensibiliseringsinitiatieven

Afronding sensibiliseringscampagne 'Bepaal je eigen verhaal'

In het kader van de nieuwe invulling van de sensibiliseringsopdracht van de Vlaamse Ouderenraad, lanceerden we in maart 2023 een nieuwe sensibiliseringscampagne onder de noemer 'Bepaal je eigen verhaal'. De toekomst van de ouderenzorg stond daarbij centraal. De campagne liep tot maart 2024.

De toekomst van de ouderenzorg

Veel ouderen herkennen zich onvoldoende in het huidige woonzorgaanbod, en voelen zich onvoldoende gehoord in het debat over de toekomst van de ouderenzorg. Bovendien staat de sector voor tal van uitdagingen, die om een heldere en gedragen visie vragen. Door een campagne op te zetten rond de toekomst van de ouderenzorg, speelden we dus zeer goed in op een actuele thematiek die zowel bij ouderen als bij professionals op heel wat bijval kon rekenen.

Eindresultaat: 11 ideeën in een digitale publicatie

Waar in 2023 de focus van de campagne vooral lag op de participatie van ouderen zelf en reflecties van experts, met als centraal platform www.bepaaljeverhaal.be, stond het voorjaar van 2024 in het teken van het bekendmaken van de resultaten van de campagne. De Vlaamse Ouderenraad publiceerde 11 concrete ideeën voor de toekomst van de ouderenzorg in een digitale brochure tijdens de Week van de Zorg, die liep van 11 tot 17 maart 2024. Ideeën van ouderen zelf, telkens met een reactie van experts uit de zorgsector. We bezorgden deze resultaten aan de relevante beleidsmakers en gaan ook zelf aan de slag met de uitkomst van de campagne, onder meer via advies- en vertegenwoordigingswerk.

Verdere uitvoering communicatiestrategie

De steeds bredere waaier aan communicatiekanalen, de diversiteit aan doelpublieken en de eigenheid van de Vlaamse Ouderenraad als adviesorgaan en als overlegplatform vragen om een duidelijke visie en communicatiebeleid.

Daarom lanceerde de Vlaamse Ouderenraad in maart 2022 een nieuwe communicatiestrategie. In 2024 gingen we verder met het verwezenlijken van de acties die gekoppeld zijn aan deze strategie.

Acties in 2024

In 2024 paktten we onder meer het gebruiksgemak van onze websites aan, en voerden we enkele vormelijke aanpassingen door. Ook zorgden we voor meer uniformiteit door een merkengids op te stellen, sjablonen te ontwikkelen voor sociale media en onze huisstijl meer toe te passen in visuals. Bovendien zorgden we voor meer diversiteit in de fotodatabank.

Acties in de nabije toekomst

In 2025 verkennen we de mogelijkheden rond community-building met lokale ouderenraden via Facebook. Ook maken we duidelijke afspraken rond woordvoerderschap en vertegenwoordigingswerk. En we gaan verder met het finaliseren van sjablonen voor visuals en sociale media.

Onze communicatiekanalen in 2024

De Vlaamse Ouderenraad zet al jaren verschillende communicatiekanalen in. Niet alleen om via verschillende wegen verschillende boodschappen te verspreiden, maar ook om meerdere doelgroepen te bereiken. Een overzicht van al onze kanalen, de doelgroepen ervan en de periodiciteit ervan.

Interne nieuwsbrief

Met de interne nieuwsbrief 'BackstAGE' wil de Vlaamse Ouderenraad de achterban sneller en uitgebreider op de hoogte houden over de dagelijkse werking, de initiatieven die in de pijplijn zitten en de impact ervan. Gedreven vrijwilligers en medewerkers van onze lidorganisaties krijgen op die manier een betere inkijk. Door de hoge werkdruk na de uitval van een van de communicatiemedewerkers, werd er in 2024 slechts één 'BackstAGE' uitgestuurd.

Externe nieuwsbrief

De traditionele externe nieuwsbrief kan ondertussen rekenen op 5.730 abonnees. Gemiddeld wordt de nieuwsbrief door 52% van de abonnees geopend. De meeste abonnees zijn lid van een lokale ouderenraad of medewerker bij een middenveldorganisatie of een lokaal bestuur. De nieuwsbrief werd ongeveer tweewekelijks uitgestuurd en bevat actualiteit, onderzoeksresultaten, initiatieven van de Vlaamse Ouderenraad, beleidsbeslissingen, campagnes en goede praktijken. Ook de ondersteuning voor lokale ouderenraden en onze initiatieven daartoe, krijgen regelmatig een plaats in de nieuwsbrief.

Sociale media

Via **Facebook** richten we ons voornamelijk op leden van lokale ouderenraden en individuele ouderen. Het kanaal wordt wekelijks gebruikt om actuele nieuwtjes, initiatieven van de Vlaamse Ouderenraad of andere organisaties, oproepen, themadagen of -weken, artikels op onze websites, eigen vacatures en campagne-informatie te delen. Ook wanneer we op zoek zijn naar getuigenissen, schakelen we dit kanaal soms in. In 2024 werd Facebook ook actief ingezet als kanaal om vrijwilligers te werven voor de kwaliteitsbevraging in de woonzorgcentra.

Professionele medewerkers uit middenveldorganisaties worden geïnformeerd over ons beleidswerk, onze vacatures en onze initiatieven via **LinkedIn**. Dit zowel via ons organisatie-account, als via posts door de medewerkers van de Vlaamse Ouderenraad.

Via **Twitter (X)** speelde de Vlaamse Ouderenraad ook in 2024 nog af en toe in op het publiek debat, door eigen standpunten in de kijker te zetten of door standpunten in te nemen over actuele onderwerpen. Het bereik van Twitter (X) is echter zeer minimaal omdat je als kleine gebruiker geen impact hebt op het algoritme. Als gevolg daarvan bereiken we met onze tweets weinig of niets bij onze doelgroepen. Om die reden bekijken we of we in 2025 ons account hier kunnen afsluiten.

Magazine Actueel

Viermaal per jaar publiceren we ons magazine Actueel. Zowel op papier als digitaal. Actueel richt zich op leden van lokale ouderenraden, en heeft 1.260 abonnees. Ook online wordt het magazine vaak gelezen. Actueel bevat uitgebreide artikels over actuele, maatschappelijke onderwerpen. Ook ons beleidswerk krijgt er een plek, net zoals lokale, goede praktijken en getuigenissen van spraakmakende stemmen, professionals en ouderen.

Websites

De Vlaamse Ouderenraad heeft verschillende websites die elk hun eigen doel dienen en een specifiek doelpubliek willen aanspreken. www.vlaamse-ouderenraad.be is ons centraal onlinekanaal als organisatie. De website is een verzamelpaats voor adviezen, cijfers en maatschappelijke actualiteit rond ouderen (beleid). De website bereikt vooral ons intern netwerk, beleidsmakers, middenveldorganisaties en professionals, maar ook leden van lokale ouderenraden en individuele ouderen. In 2024 kreeg de website 132.510 bezoekers, gemiddeld zo'n 363 bezoekers per dag.

De website www.ouderenraden.be richt zich tot leden van lokale ouderenraden. Via een inspiratiedatabank geven we een inkijk in initiatieven van lokale ouderenraden. Ouderenraden kunnen zelf ook initiatieven insturen. En via artikels zetten we een aantal van die initiatieven uitgebreid in de kijker. Daarnaast informeren we hier leden van ouderenraden over ons vormingsaanbod, LABO's en andere initiatieven. In 2024 surfte zo'n 85 bezoekers dagelijks naar de website, wat neerkomt op 31.031 bezoekers per jaar.

www.ouderengids.be is de online ouderengids die een antwoord biedt op tal van praktische vragen van ouderen. Die website kreeg in 2024 in totaal 34.947 bezoekers, wat neerkomt op zo'n 96 bezoekers per dag. In het kader van

de communicatiestrategie wordt in 2025 bekeken hoe de toekomst van deze website eruit ziet.

Daarnaast heeft de Vlaamse Ouderenraad ook enkele projectwebsites die ontwikkeld werden in het kader van sensibiliseringscampagnes. De sensibiliseringscampagne 'Kopzorgen Verdienen Zorg' ging gepaard met www.kopzorgen.be. Die website heeft nog steeds 3.758 bezoekers per jaar. En ook voor de sensibiliseringscampagne 'Bepaal je eigen verhaal' ontwikkelden we een campagnewebsite. www.bepaaljeverhaal.be kon in 2024 nog rekenen op 2.842 bezoekers.

Bovendien riepen we www.kwaliteitsbevraging.be in het leven voor de vrijwilligerswerving van ons project rond kwaliteit van zorg in woonzorgcentra, waarbij vrijwilligers enquêtes afnemen in woonzorgcentra. De website bundelt alle informatie voor geïnteresseerden en zij kunnen zich er ook kandidaat stellen om mee te werken aan het project. In 2024 bezochten 5.760 bezoekers de website, dit is zo'n 16 bezoekers per dag.

Pers

De Vlaamse Ouderenraad haalde ook in 2024 enkele keren de pers. Bijvoorbeeld bij de bekendmaking van het eindresultaat van de sensibiliseringscampagne 'Bepaal je eigen verhaal'. Ook tijdens de Ouderenweek, die in het teken van diezelfde campagne stond, haalden we de pers. Zo waren we onder meer te gast in De Zevende Dag en bij Samana TV.

Rond het hoge aantal leegstaande assistentiewoningen werd ons standpunt gevraagd voor krantenartikels en radio-uitzendingen. Net zoals onze mening over de betaalbaarheid en andere uitdagingen in woonzorgcentra. Maar ook breder: regelmatig kaartten we uitdagingen aan die zich op diverse andere terreinen in onze maatschappij laten voelen omwille van het stijgend aantal ouderen. Met telkens een pleidooi voor een brede en domeinoverschrijdende aanpak.

Daarnaast waren we op de radio en TV te horen over betaalbaar en kwalitatief openbaar vervoer. Ook lieten we ons horen over de verkiezingen, met bijzondere aandacht voor fysieke en digitale drempels. Andere thema's waren bijvoorbeeld het activiteiten aanbod voor ouderen in steden en gemeenten en ons standpunt over een apart VN-verdrag voor de mensenrechten van ouderen.

Samen werken we aan een realistische beeldvorming van ouderen

Gebruik onze gratis fotodatabank!

Fotodatabank: ouderen genuanceerd in beeld

Via een vrij raadpleegbare fotodatabank brengt de Vlaamse Ouderenraad de diversiteit onder ouderen in beeld en streven we een realistische beeldvorming van ouderen na.

Om de databank regelmatig aan te vullen met nieuwe beelden, organiseren we fotoshoots met enthousiaste figuranten. In 2024 leverde dat 94 nieuwe beelden op. Daarbij hadden we extra aandacht voor de etnisch-culturele diversiteit van ouderen.

In 2024 ontvingen we **71 fotoaanvragen**. In totaal gaat het om **233 beelden**. De foto's werden aangevraagd door **52 verschillende organisaties of particulieren**. De organisaties die gebruikmaken van het gratis fotomateriaal, zijn erg uiteenlopend. De grootste aanvragers blijken onderwijs- en onderzoeksinstituten, organisaties vanuit het maatschappelijk middenveld en lokale besturen.

Concreet kwamen er aanvragen van:

- Actoren binnen het lokale ouderenbeleid, zoals lokale besturen, ouderenraden, OCMW's en lokale dienstencentra
- Onderwijsinstellingen, docenten en studenten: AP, Artevelde, KULeuven, Odisee, UCCL, Vives, UGent, VUB
- Organisaties uit de zorgsector zoals woonzorgcentra en ziekenhuizen maar ook organisaties zoals Thuiszorg Kempen, Sleutelzorg, Zorgpunt Waasland, Inloophuis Dementie, AZ Sint-Maarten, UPC Duffel, VVSG, Waarderingsplatform, VIKZ
- Organisaties en verenigingen zoals Amnesty International, ABVV-Senioren, Vief, Brussels Ouderenplatform, Gezond Leven, Neos
- Andere organisaties zoals Bredero graphics (Magazine Views), iDrops, Kaffeekebaal (Agentschap Zorg & Gezondheid), Kabinet van minister Crevits, Axxon magazine, European Green Seniors en Regionaal Ouderendelegatie Amsterdam.

Aantal aangevraagde foto's

Aantal verschillende aanvragers

Onze betrokkenheid bij onderzoek rond ouderen

De Vlaamse Ouderenraad verleent zijn ondersteuning en medewerking aan tal van onderzoeksprojecten rond ouderen. In 2024 participeerden we onder meer bij volgende onderzoeksprojecten in de begeleidingscommissies, stuurgroepen, gebruikersgroepen of klankbordgroepen:

Organisator	Project	Soort
Vlaams Instituut Kwaliteit van Zorg	Kwaliteitsmonitoring in woonzorgcentra	Bureau WZC
UAntwerpen, UGent, Arteveldehogeschool & KU Leuven	Familiale solidariteit 2.0	Stakeholdersoverleg
Arteveldehogeschool	Project ergotherapeutische richtlijn kwetsbare ouderen thuis	Stakeholdersoverleg
VUB, Universiteit Antwerpen	Digital Ageing: een kwaliteitsvol leven voor ouderen in de Digitale Samenleving	Begeleidings-commissie
VUB	Uitsluiting van maatschappelijke betrokkenheid van een diverse groep ouderen: Kenmerken, ervaringen en beleidsimplicaties	Betrokken partner
UC Leuven - Limburg	Senior4Support: het versterken van digitale vaardigheden van senioren door het aanbieden van een peer to peer training voor en door senioren	Stuurgroep
VUB, UGent, KU Leuven	CAPACITY onderzoeksprogramma rond palliatieve zorg	Begeleidingscommissie
UHasselt, VUB	HOUSE: innovatieve woonconcepten	Begeleidingsgroep VUB
VUB, Arteveldehogeschool	ACTIVE-AGE@home: oefenprogramma in de thuisomgeving	Focusgroep en adviescommissie
UAntwerpen	CLOCK: Care and Law for Older Citizens – Keeping Out Abuse	Stakeholdersoverleg
Steunpunt Wonen, UAntwerpen	Non-take-up van de vlaamse huurpremie en huursubsidie	Stakeholdersoverleg
KU Leuven	FLANH Flanders Nursing Home: Relaties tussen personeelsinzet, werkomgeving, zorg en ondersteuning en het welzijn van bewoners én medewerkers in de woonzorgcentra	Stakeholdersoverleg
UCLL Hogeschool	PWO 'Intimi Toujours': intimiteit en seksualiteit in het woonzorgcentrum	Stuurgroep

Organisator	Project	Soort
Denktank transmurale zorg	Transmurale ouderenzorg en buurtzorg	Denktank
VUB, Universitat de Barcelona, Abo Akademi University, Uppsala Universitet	CIVEX-onderzoek: in- en uitsluiting van maatschappelijk engagement van een diverse groep ouderen	Klankbord
Blenders	Online en blended sociaal werk, welzijns-werk en zorg	Innovatietafel
VUB, UGent, KU Leuven	CONNECT – verbeteren sociale connectie bij ernstige ziekte	Begeleidings-commissie
Howest	Healthy Ageing – leeftijdsvriendelijke gemeenten	Stuurgroep
KU Leuven (HIVA)	Assistentiewoningen - Onderzoek naar inzicht in huidige manier van werken	Klankbordgroep
KU Leuven	Recover@Home – pilootstudie thuisvalidatie en invloed op activiteiten van het dagelijkse leven	Stakeholdersoverleg
Möbius, in opdracht van Departement Zorg	Bevolkingsonderzoeken naar kanker: nieuwe gezondheidsdoelstellingen	Stakeholdersoverleg
UCLL Hogeschool	PWO 'Vrije wil': duurzaam vrijwilligersbeleid in woonzorgcentra, vanuit perspectief van de bewoner	Stuurgroep

Samen met een onderzoeksconsortium, bestaande uit onderzoekers van UAntwerpen, VUB en KU Leuven en het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, diende de Vlaamse Ouderenraad in december 2024 een projectvoorstel in bij het VIB Grand Challenges Program. We vragen onderzoeksmiddelen voor onderzoek rond de communicatie-uitdagingen en ethische aspecten bij biomedisch onderzoek met betrekking tot de risicoinschatting om dementie al dan niet te ontwikkelen. In het voorjaar 2025 wordt duidelijk of deze projectaanvraag zal worden gefinancierd.

Daarnaast ondersteunde de Vlaamse Ouderenraad ook nog diverse projectaanvragen in het kader van onderzoeksfinanciering. Tot slot deelde de Vlaamse Ouderenraad verschillende oproepen naar kandidaten om deel te nemen aan onderzoeken via de nieuwsbrief.

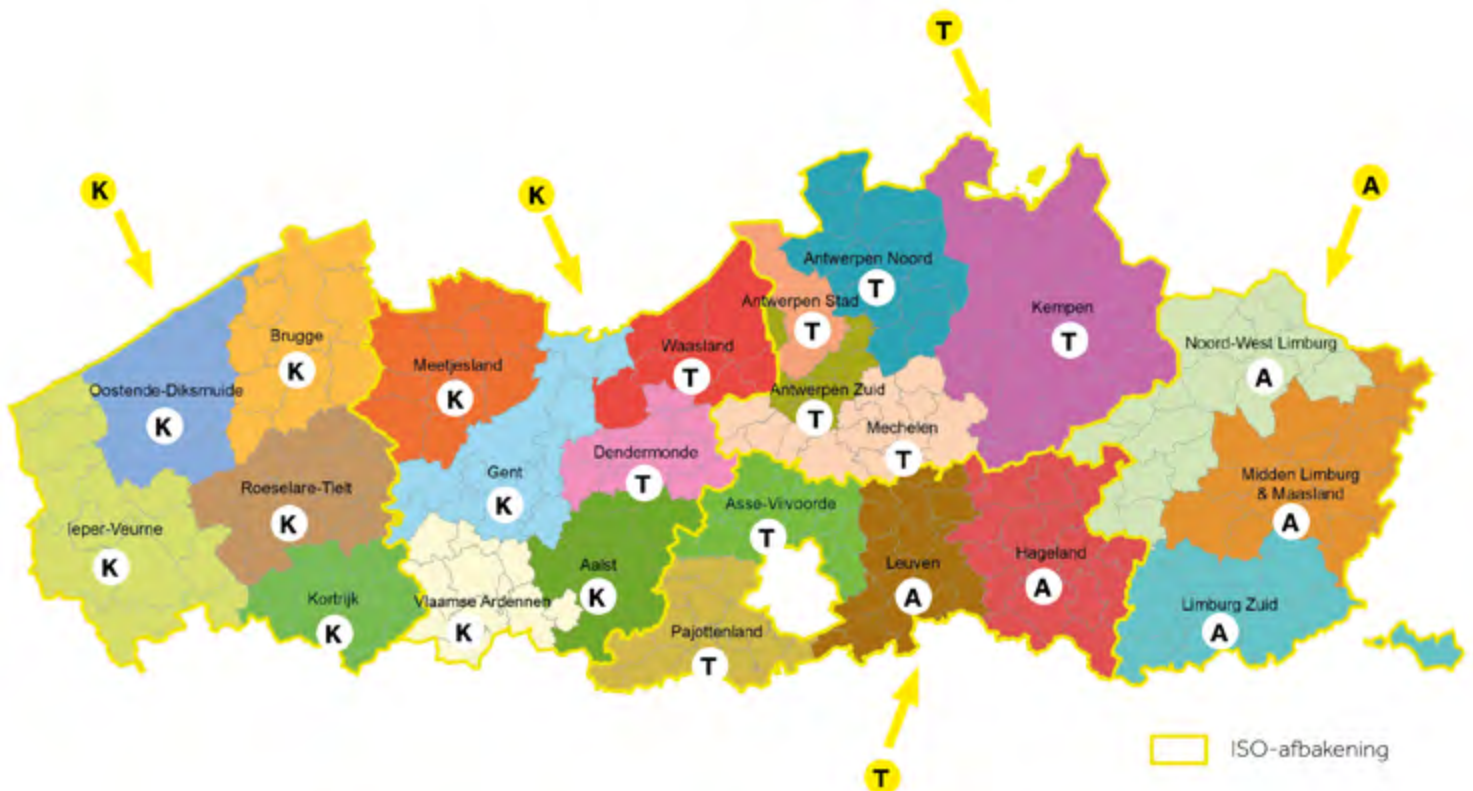
**Onze ondersteuning van inspraak
op regionaal en lokaal niveau**

Begeleiding regionale en interregionale platformen ouderenbeleidsparticipatie

Sinds 2022 ondersteunt en begeleidt de Vlaamse Ouderenraad de 23 regionale platformen ouderenbeleidsparticipatie (RPO) en de vijf interregionale stuurgroepen ouderenbeleidsparticipatie (ISO). Daarin komen afgevaardigden van verschillende lokale ouderenraden, ouderenverenigingen, seniorenconsulenten en schepenen uit verschillende Vlaamse gemeenten samen om tips, inzichten en ervaringen rond lokale ouderenbeleidsparticipatie uit te wisselen.

In 2024 vonden 77 RPO-vergaderingen plaats, verspreid over de vijf provincies. Omdat het team gedurende acht maanden niet compleet was, konden we minder RPO's begeleiden. Wel kon elk RPO doorheen het ganse jaar terecht bij de Vlaamse Ouderenraad met eventuele vragen. De vijf provinciale ISO's kwamen elk vier keer samen. Dat resulteerde in een betere vertegenwoordiging van de ISO-leden in de commissies van de Vlaamse Ouderenraad. Bovendien werden de eerste stappen gezet naar het nog beter inzetten van ISO's als communicerende vaten tussen het advieswerk van de Vlaamse Ouderenraad en de RPO's.

Dit is jouw RPO-aanspreekpunt

K	Kariën Delie	☎ 0472 86 12 00	✉ karien.delle@vlaamse-ouderenraad.be
T	Tina Geens	☎ 0471 37 21 57	✉ tina.geens@vlaamse-ouderenraad.be
A	Ann Vanhoudt	☎ 0470 18 65 37	✉ ann.vanhoudt@vlaamse-ouderenraad.be

Lokale verkiezingen: centraal werkhema in 2024

In 2024 gingen we verder aan de slag met de resultaten van de strategische denkoefeningen, die in het najaar van 2023 werden afgerond. Voor elk RPO en ISO werd een visienota opgemaakt, waaraan telkens concrete doelstellingen werden verbonden. Voor de RPO's resulteerde dit in het doorgeven van goede praktijken rond de voorbereidingen van de lokale verkiezingen en hoe lokale ouderenraden ouderen bewust kunnen maken van het belang van deelname aan deze verkiezingen. Dat gebeurde in samenwerking met het traject Ieders Stem Telt, waaraan de Vlaamse Ouderenraad actief participeerde.

Engagementsverklaring als middel voor beleidsparticipatie

Op vraag van de RPO's werd een [engagementsverklaring](#) opgemaakt. Dat is een tool voor lokale ouderenraden om lokale politieke partijen op te roepen om de stem van ouderen in het lokaal bestuur te bestendigen. Met deze engagementsverklaring vragen lokale ouderenraden bovendien om de stem van ouderen structureel te integreren in het lokale beleid en om hun werking te ondersteunen.

Opstart 2025: hersamenstelling RPO's en ISO's

Na de lokale verkiezingen van 2024 worden veel lokale ouderenraden opnieuw samengesteld. Om die hersamenstelling – vaak geconcretiseerd begin 2025 – te faciliteren, tekenden we een plan van aanpak uit. Daarin bekijken we hoe ook in de hersamenstelde RPO's alle relevante partners in het lokale ouderenbeleid kunnen deelnemen. Dit plan van aanpak kreeg de vorm van een afsprakennota.

Trefdagen 2024

In februari en maart 2024 organiseerden de vijf ISO's samen met Vlaamse Ouderenraad in elke Vlaamse provincie (Oostende, Gent, Lier, Hasselt en Leuven) een Trefdag. Deze editie stond in het teken van lokale ouderenbeleidsparticipatie. Want met de verkiezingen van oktober 2024 in het vizier, was dat thema relevanter dan ooit.

In totaal konden we rekenen op 554 deelnemers, over alle provincies heen. 293 daarvan als lid van een lokale ouderenraad en 71 als lid van een ouderenvereniging. Ook 105 ambtenaren en 27 schepenen namen deel. De 58 andere deelnemers hadden een gevarieerd profiel: geïnteresseerde ouderen, professionelen die werken met ouderen en vrijwilligers van lokale dienstencentra of woonzorgcentra. Met een gemiddeld aantal deelnemers

van 111 per provincie kunnen we spreken van een geslaagde editie qua deelname. Ongeveer 80% van alle deelnemers gaven aan dat ze tevreden of zeer tevreden waren over de inhoud van de trefdagen.

Elke Trefdag startte met een keynote-lezing door prof. Nico Dewitte, verbonden aan de ouderenbehoefteonderzoeken, en een panelgesprek gemodereerd door onafhankelijk lid-deskundige van de Vlaamse Ouderenraad Guido Cuyvers. In het panel zetelden lokale vertegenwoordigers van ouderenraden, ambtenaren en schepenen.

Vervolgens tonden er diverse workshops op het programma, waarin een actueel thema steeds verbonden werd met een praktijkvoorbeeld:

- ◆ Vrijwilligers als cruciale schakels (Kwadraet of Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk)
- ◆ Stadsprojecten verbinden burgers (Stad Brugge en Stad Eeklo)
- ◆ Lokale ouderenraden beïnvloeden het beleid (De Wakkere Burger)
- ◆ Mobiliteit is een basisrecht (TreinTramBus, M'pact, vzw Mobiel)
- ◆ Alternatieve woonvormen voor Oost-Vlaanderen (Zorgbedrijf Meetjesland)
- ◆ Een zorgzame buurt als antwoord op eenzaamheid (Vonk3)
- ◆ Weg met digitale drempels (Lierse digibank of Kenniscentrum WWZ & Digibanken Vilvoorde-Machelen of Kenniscentrum WWZ & intergeneratieel digitaal project Alken)

Onze inhoudelijke ondersteuning voor de lokale inspraak van ouderen

Onder de noemer **Vlaamse Ouderenraad · Lokaal** lanceert de Vlaamse Ouderenraad al sinds 2015 verschillende initiatieven om leden van lokale ouderenraden te inspireren, te motiveren en concrete handvatten aan te bieden om lokaal aan de slag te gaan.

Een korte terugblik op de realisaties in het **negende werkjaar** sinds de lancering van Vlaamse Ouderenraad · Lokaal:

- ◆ We lanceerden de [brochure 'Ouderen weten raad: uitdaging door de ogen van ouderenraden'](#).
- ◆ [De Barometer](#), de enquête waarmee we de evolutie van lokale ouderenraden in kaart brengen, werd opnieuw verwerkt. Een deel van de bevraging focuste zich op de toekomst, namelijk de hersamenstelling van ouderenraden na de verkiezingen van 2024. Er namen 205 respondenten deel.
- ◆ Samen met de VVSG en VUB organiseerden we [LABO's over 'alternatieve woonvormen'](#). 75 mensen namen hieraan deel. Ook werden in 2024 de LABO's van 2025 voorbereid, met als thema 'sociaal engagement'. Bovendien organiseren we voor het eerst een LABO in elke provincie. De LABO's zijn uitwisselingsessies toegespitst op de drie belangrijke partners in het lokaal ouderenbeleid: lokale ouderenraden, ambtenaren en schepenen.
- ◆ De vorming 'Ouderen verkiezen inspraak in 2024', die we in 2023 organiseerden, gaven we ook in 2024 de nodige aandacht door het thema levendig te houden via een [dossier op www.ouderenraden.be](#). En we bereidden de vorming van 2025 voor, met als thema 'Zo maak je je ouderenraad toekomstbestendig'.
- ◆ We deden een oproep naar nieuwe vormingsbegeleiders. Daar kwam heel wat reactie op en met 19 kandidaten organiseerden we een kennismakingsgesprek. In het najaar 2024 volgden zij een basisopleiding tot vormingsbegeleider, verspreid over 3 volledige dagen. In 2025 gaan zij aan de slag.
- ◆ We schreven tal van artikels en inspirerende praktijken voor de website [www.ouderenraden.be](#) en magazine Actueel, onder meer over lokale ouderenbeleidsparticipatie.

Elk werkjaar wordt er een apart jaarverslag opgemaakt voor Vlaamse Ouderenraad · Lokaal. [Dat jaarverslag \(september 2023 – augustus 2024\) vind je hier.](#)

Kwaliteitsbevraging woonzorgcentra

Onze kwaliteitsbevraging bij bewoners van woonzorgcentra

Met steun van de Vlaamse Regering startte de Vlaamse Ouderenraad eind 2022, in samenwerking met het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ) en het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, de voorbereidingen voor een grootschalige bewonersbevraging in de Vlaamse woonzorgcentra. De bevraging brengt de ervaren kwaliteit van wonen, leven en zorg van bewoners in beeld. Doel is onder meer om betrouwbare informatie te verstrekken aan (toekomstige) bewoners en hun naasten, en kwaliteitsverbetering in de woonzorgcentra te stimuleren. Centraal platform daarvoor is www.kwaliteitsbevraging.be.

Zo'n 400 woonzorgcentra – de helft van het totale aantal woonzorgcentra in Brussel en Vlaanderen – namen deel. Om de bevraging op deze schaal te kunnen organiseren, deden we beroep op vrijwillige enquêteurs. Zij gingen, na een grondige voorbereiding, langs in een woonzorgcentrum in hun regio om er de bewoners te bevragen.

Eerste wervingscampagne: voorjaar 2024

Na een testfase in het voorjaar van 2023, lanceerden we eind 2023 een eerste brede oproep naar vrijwilligers. Begin 2024 zetten we de wervingscampagne verder via onder andere ons eigen netwerk van lidorganisaties, RPO's. De nieuwsbrief en sociale media van de Vlaamse Ouderenraad speelden daarbij een grote rol, maar ook organiseerden we mailings naar de eerstelijnszones, lokale dienstencentra, communicatiediensten van gemeentes, deelnemende woonzorgcentra, ...

Op deze oproep reageerden maar liefst 516 kandidaten. Om de vrijwilligers goed voor te bereiden op hun engagement, organiseerden we in het voorjaar van 2024 36 opleidingsdagen, verspreid over heel Vlaanderen. 333 vrijwilligers konden na het volgen van een opleidingsdag ook effectief aan de slag in een woonzorgcentrum in hun regio.

Tussen maart 2024 en de zomer van 2024 gingen de eerste enquêteurs op pad. Gedurende hun hele engagement konden zij rekenen op ondersteuning vanuit de Vlaamse Ouderenraad en konden zij steeds telefonisch of via mail bij een medewerker terecht met vragen, bezorgdheden, of onduidelijkheden.

In totaal verzamelden we tegen eind augustus 2024 maar liefst 4.590 enquêtes en konden we al 213 woonzorgcentra een rapport met hun individuele resultaten bezorgen. Dit rapport geeft woonzorgcentra inzicht in hoe bewoners er het wonen en leven ervaren en kan de start vormen van een kwaliteitsverbeteringstraject.

Tweede wervingscampagne: najaar 2024

Om ook in de overige 180 woonzorgcentra een bevraging te organiseren, lanceerden we begin september 2024 een tweede wervingscampagne voor vrijwilligers. Zo'n 447 vrijwilligers stelden zich hiervoor kandidaat, waarvan maar liefst 100 ervaren enquêteurs uit het voorjaar die zich opnieuw wensten te engageren. Zij volgden een van de negen kortere opfrismomenten, waarin herhaling en uitwisseling centraal stonden. De kandidaten die nog geen ervaring hadden, kregen tussen oktober en december 2024 een volledige opleiding tijdens een van de 18 opleidingsdagen voor nieuwe vrijwilligers.

Verdere stappen

Eind 2024 werd samen met de projectpartners en het Departement Zorg de beslissing gemaakt om begin 2025 alsnog een enquêtebureau in te schakelen om enkele woonzorgcentra te bevragen. Door een hoger aantal deelnemende woonzorgcentra in twee specifieke regio's en een regio-specifiek tekort aan vrijwilligers, willen we zo de kans geven aan de bewoners van de geëngageerde woonzorgcentra om hun stem te laten horen.

De enquêteurs zullen sowieso nog bevragen tot maart 2025. Het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ) analyseert de resultaten en stelt rapporten op voor de individuele woonzorgcentra. Op de resultaten wordt ook een benchmarking uitgevoerd om de resultaten van de woonzorgcentra met elkaar te kunnen vergelijken. Alle resultaten zullen tegen de zomer van 2025 publiek worden gemaakt via de website www.zorgkwaliteit.be.

Interne werking

De verdere realisatie van ons beleidsplan 2020-2025

In 2020 ging de Vlaamse Ouderenraad van start met de uitrol van een nieuw intern beleidsplan. Daarin worden de volgende strategische doelstellingen naar voren geschoven:

1. In 2025 zet de Vlaamse Ouderenraad over beleidsdomeinen heen sterk **beleidswerk** neer, gevoed vanuit inhoudelijke expertise, signalen van de basis en een actieve uitwisseling tussen ouderen.
2. In 2025 is de impact en zichtbaarheid van het beleids- en sensibiliseringswerk versterkt dankzij de uitbouw van een professioneel en proactief **communicatiebeleid**.
3. In 2025 maakt het **overleg ouderenverenigingen** zijn rol als forum voor overleg en intervisie tussen ouderenverenigingen waar.
4. In 2025 creëert de nieuwe invulling van de **sensibiliseringsopdracht** een sterkere dynamiek en zichtbaarheid rond maatschappelijke thema's die ouderen aanbelangen.
5. In 2025 hanteert de Vlaamse Ouderenraad een doelgerichte en proactieve aanpak in zijn **betrokkenheid bij onderzoek**, ten dienste van zijn streven naar een kwaliteitsvol ouderenbeleid.
6. In 2025 biedt de Vlaamse Ouderenraad een actueel en gediversifieerd informatie- en ondersteuningsaanbod rond **lokale ouderenbeleidsparticipatie** aan.
7. In 2025 speelt de Vlaamse Ouderenraad een faciliterende rol in de inbreng van signalen van ouderen in de beleidsvoering in **Brussel** en in **bovenlokale besluitvormingsstructuren**.

In 2024 ronden we de sensibiliseringscampagne bepaal je eigen verhaal af. Met die campagne creëerden we sterkere linken tussen het beleids- en communicatiewerk. Voor onze lokale werking lanceerden we zowel ondersteunende tools alsook publiceerden we een nieuw advies rond lokale ouderenbeleidsparticipatie. We zorgden voor erg nauwe betrokkenheid binnen onderzoek, door zowel een coördinerende rol op te nemen alsook nieuwe onderzoeksaanvragen mee te ondersteunen en als partner projecten uit te schrijven. Daarnaast maakten we werk van de opstap naar een nieuw beleidsplan 2025-2030, waarbij het thema beeldvorming al sterk naar voren werd geschoven – onder andere door impactvol advieswerk na te streven.

Onze samenstelling

In 2024 was de Vlaamse Ouderenraad als volgt samengesteld:

Voorzitter: Jul Geeroms

17 effectieve leden

6

ouderenverenigingen

Cultuurvuur
NEOS
OKRA
S-Plus
Vief
VI@s

7

ouderenwerkingen binnen ruimere organisaties

ABVV-senioren
ACLVB-E-team
CD&V-Senioren
Grootouders- en Senioren-
actie Gezinsbond (GOSA)
Grijze Geuzen Platform
GroenPlus
Seniorenraad Landelijke
Beweging (SLB)

4

onafhankelijke lid-deskundigen

Guido Cuyvers
Luc Goossens
Relinde Raeymaekers
Tina Vanhoye

Toegetreden leden

17

organisaties, instellingen of diensten die werken voor of met ouderen

Abbeyfield Vlaanderen, Brussels Ouderenplatform, Doof & Senior Vlaanderen, Dot.Zorg, Fediplus, Grootouders voor het Klimaat, de 5 interregionale stuurgroepen ouderenbeleidsparticipatie, OKRA-SPORT +, RainbowAmbassadors, S-Sport // Recreas, Senionet Vlaanderen, Vlaams Ondersteuningscentrum Ouderenmis(be)handeling, Vereniging van Vlaamse Dienstencentra (VVDC).

Onze commissies in actie

Hieronder kan je per commissie de voornaamste focus voor 2024 terugvinden.

Commissie Inclusie en Participatie

- ◆ Maatschappelijk engagement van ouderen
- ◆ Agisme en digitalisering
- ◆ Advies beeldvorming ouderen
- ◆ Sensibiliseringscampagne 'Bepaal je eigen verhaal'
- ◆ Vlaamse beleidsbrieven
- ◆ Vlaams regeerakkoord 2024 – 2029
- ◆ Jaarprogramma Vlaamse Ouderenraad 2025

Commissie Lokale Ouderen-beleidsparticipatie

- ◆ Werving vormingsvrijwilligers
- ◆ Barometerbevraging
- ◆ Brochure 'Ouderen weten raad: uitdagingen door de ogen van ouderenraden'
- ◆ Voorbereiding advies inspraak en beleidsparticipatie op lokaal en regionaal niveau
- ◆ Voorbereiding brochure 'Wegwijzer: Ouderenraden uit de startblokken'
- ◆ Voorbereiding nieuwe beheersovereenkomst: evaluatie huidige werkinstrumenten
- ◆ Hersamenstelling RPO's en ISO's

Commissie Sport en Bewegen

- ◆ (Fysieke) kwetsbaarheid in de thuissituatie
- ◆ Terugkoppeling inspiratiedag 'Actief ouder worden'
- ◆ Stijgend aantal 60-plussers in sportclubs
- ◆ Analyse Vlaamse Beleidsnota 2024 – 2029
- ◆ Jaarprogramma Vlaamse Ouderenraad 2025

Commissie Welzijn, Gezondheid en Zorg

- ◆ Sensibiliseringscampagne 'Bepaal je eigen verhaal'
- ◆ Palliatieve zorg
- ◆ Levens einde bij ouderen
- ◆ Kwaliteitsbevraging van wonen, leven en zorg in de woonzorgcentra
- ◆ Waarderingsplatform
- ◆ E-loket: registratie supplementen
- ◆ Vlaams Regeerakkoord 2024 – 2029
- ◆ Jaarprogramma Vlaamse Ouderenraad 2025

Commissie Wonen, Mobiliteit en Omgeving

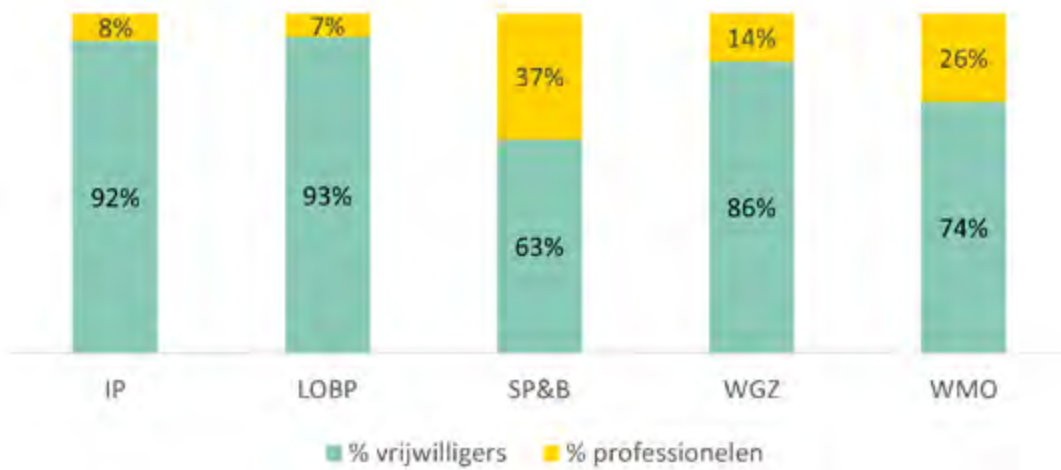
- ◆ Onderzoek leeftijdsvriendelijke gemeenten
- ◆ Bouwstenen voor een duurzame mobiliteit
- ◆ Verkeersveiligheid bij ouderen
- ◆ Vlaams Regeerakkoord 2024 – 2029
- ◆ Jaarprogramma Vlaamse Ouderenraad 2025

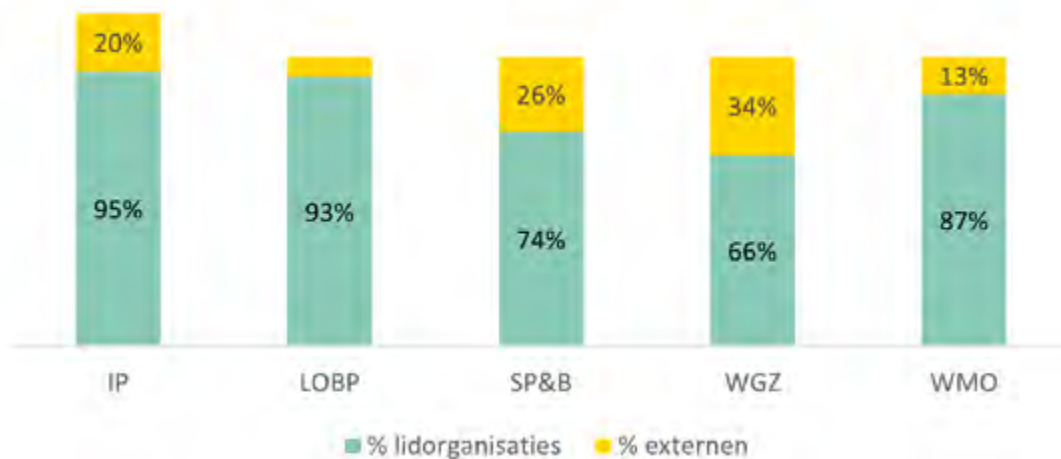
De samenstelling van onze commissies

De commissies van de Vlaamse Ouderenraad bestaan uit oudere vrijwilligers en professionele medewerkers die door lidorganisaties afgevaardigd worden, aangevuld met externe (oudere) deskundigen en organisaties uit het netwerk. We streven hier naar een goede mix tussen signalen van onderuit en deskundige externe input.

Verhouding oudere vrijwilligers / professionelen

Verhouding leden / externe deskundigen

Met dank aan...

Ons team

Eind 2024 bestond het team uit 13 medewerkers (11 VTE):

- ◆ **directeur:** Marijke Dheedene
- ◆ **3 beleidsmedewerkers:** Sara Haegeman, Mitta Meurisse en Marc Soubry,
- ◆ **1 communicatiemedewerker:** Veerle Quiryne
- ◆ **1 medewerker Vlaamse Ouderenraad · Lokaal:** Nadia Denayer (50%)
- ◆ **3 regionale medewerkers ouderenbeleidsparticipatie:** Karien Delie, Tina Geens en Ann Vanhoudt (50%),
- ◆ **1 IT- & lay-outer:** Eveline Soors (60%)
- ◆ **1 administratief medewerker:** Anneleen Pacquets (40%)
- ◆ **2 tijdelijke projectmedewerkers kwaliteitsmeting WZC:** Riet De Haes en Ilona Ghijssens

Eind december 2024 was er één vacature vacant: communicatiemedewerker (100%)

En minstens evenveel dank aan de meer dan 696 betrokken vrijwilligers!

**vlaamse
OUDERENRaad**

Vlaanderen
verbeelding werkt

Vlaamse Ouderenraad vzw
Prinsenstraat 8-10
1000 Brussel

info@vlaamse-ouderenraad.be

www.vlaamse-ouderenraad.be